

Kamuda bilimi ve tekniği üretmek mühendis, mimar ve şehir plancılarının istihdamı ile mümkündür

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz Kamu Personel Seçme Sınav sistemine ilişkin 27 Ekim 2020 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

Bir ülkenin kalkınmışlık düzeyi ölçüsü, bir kamu hizmeti olan mühendislik hizmet alanlarındaki gelişmişlik düzeyi ve bu meslek mensuplarından o ülkenin hak ettiği hizmetleri alması ile doğru orantılıdır.

Hızla artan nüfus ve gelişen teknoloji, teknik eleman ihtiyacını her geçen gün daha da artırmaktadır. Buna karşın özellikle son 25 yılda yaşanan özelleştirmeler nedeniyle kamuda mühendis, mimar ve şehir plancılarının istihdam oranı giderek düşmektedir. Buna paralel olarak çalışanların ekonomik ve sosyal koşulları, üstlendikleri sorumluluklar ve almış oldukları ücretler geriletilmiştir.

UMUT TACİRLİĞİNE SON VERİLMELİ, MÜLAKAT DEĞİL LİYAKAT ESAS ALINMALIDIR

Kriz koşulları ve istihdam problemlerinin gölgesinde, mühendis, mimar ve şehir plancılarının temel bir zorlukla daha baş etmeleri gerekmektedir. Bu zorluğun adı KPSS`dir. İşsizlik, düşük ücret ile çalıştırma politikası, güvencesiz ve esnek çalışma koşulları sebebiyle kamuda istihdam meslektaşlarımıza bir umut kapısı olarak sunulmaktadır.

Kamuda teknik eleman olarak istihdam edilebilmek için 3 milyon kişinin katıldığı bu sınava girip başarılı olmak da maalesef yeterli bir kriter değildir. Kurumlara giriş çoğu durumda sonuç keyfi ve istismara açık mülakatlarla belirlenmektedir. Mülakat-

lar, başvuran kişilerin mesleki yeterliliğiyle değil, iktidara muhalif olup olmadıkları, memleketleri, aileleri, sosyal medya paylaşımları, hangi tarikata yakınlık gördüğü gibi iş ile alakasız sorularla geçmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşları; sınav sonuçları, eğitim ve mesleki geçmiş ne olursa olsun torpil ve kadrolaşmanın en çok olduğu alanlar. Bu noktada, KPSS sınavından alınan puan ne olursa olsun istihdam için kritik olan başvurulan yerlerdeki torpil ilişkileri olmaktadır. Böyle bir ortamda, içinde bulunduğumuz ekonomik krizi ve işsizlik rakamlarını da düşündüğümüzde, tüm hayatı örgütleyen, kamu ve halk yararını gözetten mühendis, mimar ve şehir plancıları mesleğinin nitelik ve etik gözeterek, insani koşullarda yapılabilmesinin koşulları kamu istihdamında her geçen gün daha da zorlaşmaktadır. Geçtiğimiz aylarda ortaya çıkan, kimi belediyelerin zabıta ve temizlik görevlisi alımında mühendisi şartı aradıkları ilanlar vermeleri de mesleğimizin itibarı, istihdam durumu ve iktidarın yaklaşımı açısından gelinen tabloyu da özetlemektedir.

Bunun yanında belediye ve bazı kamu kuruluşlarında KPSS sonucu talep edilmeden yapılan istihdamlar da yine bu alanlarda önemin mesleki yeterlilik ve nitelik değil, şahsi çıkar ve rant olduğunu göstermektedir. KPSS şartının aranmadığı durumda

o mesleğe kabul edilen mühendislerin hangi gerekçelerle alımının yapıldığı ise şüphe yaratmaktadır.

KAMUDA KADROLU, GÜVENCELİ İSTİHDAM İSTİYORUZ

Kamuda istihdam daralmasının son yıllarda dile getirilen ekonomik krizle açıklanması eksik bir değerlendirme olacaktır. Kamuda istihdamın ekonomik krizin "konuşulmadığı" dönemlerde de düştüğü veya nüfusa oranla artmadığı görülmekte, sürekli bir daralmayı işaret etmektedir. Bu nedenle kamuda istihdam daralmasının temel nedeni olarak "özelleştirme uygulamalarını" işaret etmek yanlış bir yaklaşım olmayacaktır.

Yıllardır üretim, yatırım, eğitim, istihdam planlaması yapılmadığı için on binlerce mühendis mimar ve şehir plancısı ya işsiz durumundadır ya da meslekleri dışında çalışmak zorunda kalmaktadır. Hal böyle iken yabancı ya da yurtdışından personel istihdamı ve danışmanlık hizmeti alınması uygulamalarına son verilmeli, ülke ortalaması göz önüne alındığında, kamu çalışanı sayısının olması gereken ihtiyacı karşılayabilmesi, teknik ihtiyacın giderilmesi, denetimlerin alanında uzman kişilerce yapılabilmesi amacıyla kamuda atama bekleyen binlerce mühendis, mimar ve şehir plancısının istihdamı sağlanmalıdır.

OECD'ye üye ülkelerde ortalama her 15 kişiye bir kamu çalışanı istihdam edilirken, bu rakam ülkemizde her 36 kişiye bir kamu çalışanı şeklindedir. Bu rakam dikkate alındığında Türkiye'de şu anda 5 milyon 400 bin kamu çalışanına ihtiyaç vardır. Ülke genelinde kamu çalışanı sayısının olması gereken ihtiyacı karşılamadığı açıkça görülmektedir.

Kamuda çalışan toplam personel içerisinde teknik hizmetler sınıfına tabi kamu çalışanı sayısı ortalama % 4-5 düzeyindedir ve bu oran oldukça yetersizdir. Ülke genelindeki nüfus artışı da dikkate alındığında son 18 yıl içinde kamuda güvenceli istihdam % 20'ler oranında düşüş kaydetmiştir.

TMMOB olarak, mühendis, mimar, şehir plancılarının kamuda istihdam, atama ve güvenceli kadro konusunda kamuoyunda da haklılığı kabul edilen sorunlarının çözüme kavuşturulmasını bekliyoruz;

- Kamu çalışanı sayısının olması gereken ihtiyacı karşılayabilmesi için atama bekleyen on binlerce mühendis, mimar ve şehir plancısının istihdamı sağlanmalıdır.

- Kamu çalışanlarının işe alım ve görevde yükselme aşamalarında her türlü cinsiyetçi, mezhepçi, ırkçı ve diğer ayrımlara son verilmelidir.
- Kamuda çalışabilmek için yeterlik ve liyakat ilkeleri, işe girişten emekliliğe değin ölçülebilir somut ölçütlere bağlanmalıdır.
- İşe alımda Kamu Personeli Seçme Sistemi (KPSS) geliştirilmeli, son dönemlerde yaygınlaştırılan mülakat uygulamaları ile yaşanan yandaş kadrolaşması, ayrımcılık ve keyfiliğe karşın işe alımda KPSS devre dışı bırakılmamalıdır.
- Kamu yöneticisi atama tercihleri de yeterlik ve liyakat temelinde olmalı, kamu yönetiminde kurumsallaşmada süreklilik sağlanmalı, sürekli hale gelen bakanlık ve birim yer ve görev değişiklikleri ile kamudaki kurumsal hafıza yok edilmemelidir.
- Kamu hizmetlerinin güvencesiz, kiralık, taşeron, geçici, sözleşmeli personeller aracılığıyla gördürülme anlayışından derhal vazgeçilmelidir. Kamuda mühendis, mimar ve şehir plancıları için kadro tahsis edilerek, kalıcı, güvenceli atama yapılmalıdır.

Özetle; çalışma yaşamı her geçen gün acımasızlaşmakta, sömürü yoğunlaşmaktadır. Emek ve insan odaklı, güvenceli bir çalışma yaşamı ve güvenceli bir gelecek; mühendis, mimar ve şehir plancıları dahil bütün emekçiler için temel ihtiyaçtır.

Yıllardır sürdürülen yanlış politikalarda ısrar edilerek yaşanan son krizden kurtulmanın mümkün olmadığı açıktır. Yapılması gereken şey, rant ekonomisi yerine üretim ekonomisini, sermaye öncelikleri yerine kamusal çıkarları, lüks ve savurganlığa dayalı yönetim anlayışı yerine tasarrufları, gündelik politikalar yerine planlı kalkınmayı önceleyen kamucu bir anlayışın öne çıkartılmasıdır.

Ülkemizdeki her projenin, her çalışmanın planlanmasından yaşama geçirilmesine kadar sorumluluklar üstlenen denetleyen, ülke imarının, sanayinin, tarımının, madenciliğinin, ormancılığının ve üretiminin temel unsuru olan, teknik ve bilimsel temelde yürüttükleri çalışmalarla, ülkemizin kalkınması açısından vazgeçilmez bir yere sahip olan mühendis, mimar ve şehir plancılarının özlük hakları ve ekonomik sorunları ivedilikle çözümlenmelidir.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı